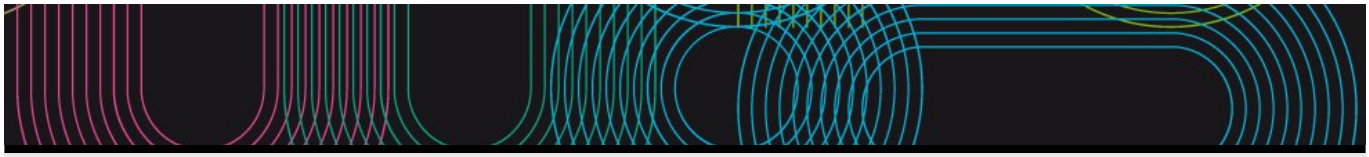

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Da Inxustiza da Desigualdade á Riqueza da Diferenza				
Materia	Da Inxustiza da Desigualdade á Riqueza da Diferenza			
Código	O05M138V01108			
Titulación	Máster Universitario en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OP	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Lameiras Fernández, María			
Profesorado	Carrera Fernández, María Victoria Gómez Suárez, Águeda Lameiras Fernández, María			
Correo-e	lameiras@uvigo.es			
Web	http://http://www.masterdiversidade.com/index.php			
Descrición xeral	Esta materia trata de presentar as definicións e redefinicións da categoría de xénero e a súa intersección coa etnia, a idade, a preferencia sexual, como coas culturas non hexemónicas, entre outras, co fin de dar a coñecer as complexas intersección constitutivas das relacións e das identidades subalternas. Tamén preténdese analizar como se constrúe a diferencia e como o diferente tende a equipararse co particular, co deficiente, co periférico □fronte ao universal e central- orixinando relacións de poder asimétricas. En definitiva, poder recoñecer o □qué□ é o xénero, o □por qué□ do xénero e o □para qué□ do xénero. Todas as culturas utilizan as diferencias biolóxicas (físicas) como base para faceren distincións sociais que supoñen a asignación de valores, cualidades e normas en función do sexo ao que pertenecemos. Este proceso, que comenza no nacemento e se estende ao longo de toda a vida das persoas, coñécese co nome de socialización sexo-xenérica, segundo a cal, sobre a base da existencia de dous sexos biolóxicos diferentes (sexo) constrúense as características, trazos e conductas socialmente aceptadas para cada un deles (estereotipos de xénero) sen dar cabida a individualidades que se constrúan e desenvolvan más aló desta dicotomía hexemónica. Desta forma, nas sociedades patriarcales, o mundo configúrase en dúas esferas diferenciadas: a masculina e a feminina; en dous submundos non só diferentes, senón subordinados, ou o que é o mesmo, desiguais. A □esfera masculina□, xerárquicamente superior, que constitúe o referencial, a norma; e a □esfera feminina□, xerárquicamente subordinada, que constitúe □o desviado□, o outro. Esta realidade construída desigual e asimétrica foise maquillando nas últimas décadas, nas que se desdebuxan as súas formas máis discriminatorias e sexistas, que xa non son □politicamente correctas□, cara a formas máis sutís e encubertas coas que seguir mantendo a xerarquía entre os xéneros, o que non supuxo un verdadeiro cambio estructural. Así, consideramos que o □xénero□ e a □identidade sexual□ son dous sistemas relacionais que se transforman, segundo as coordenadas socioeconómicas e culturais de cada época e espacio concreto. Todas as culturas institúen -co fin de modelar a organización social-, procesos políticos formais e informais que troquelan o alcance do permitido e, por ende, o ámbito do que non se acopla ao pautado: a diversidade. De aí que o pautado sexa o hexemónico. Os indicadores das restricción sexuais son moi variables nos distintos momentos históricos e nas distintas culturas. Postulados tales como a universalidade da □dominación masculina□ e da subordinación social da muller, ou da heteronormatividade sexual, como realidades transhistóricas e panculturais, van a ser debatidas e examinadas nesta materia proposta			

Competencias
Código

B1	Adquirir unha formación teórica de carácter multidisciplinar e comprender os fundamentos teóricos-prácticos relacionados cos ámbitos de diversidade, con énfase nas necesidades educativas especiais, interculturalismo, compensación de desigualdades, sexo/xénero e educación de persoas adultas.
C1	Comprender os principios básicos dos grandes ámbitos da diversidade dende unha perspectiva multidisciplinar, sendo capaz de decribir e comparar as diferentes correntes teóricas dominantes en cada ámbito da diversidade dende unha perspectiva multidisciplinar
C3	Ser capaz de analizar prácticas profesionais relacionadas co tratamento da diversidade, detectando puntos fortes e débiles, con especial énfase nas de carácter innovador
C4	Realizar estudos sistemáticos, sobre todo os que impliquen avances de prácticas educativas, sendo capaz de difundilos con claridade a diverso tipos de audiencias.
C9	Comprender, analizar e valorar as dimensións éticas e políticas implícitas nos procesos educativos formais e non formais en contextos de diversidade
C13	Promover unha actitude positiva cara as ideas e as prácticas educativas innovadoras relacionadas coa diversidade
D3	Adquirir condutas de respecto e de axuda. Ser sensibles a todo tipo de diversidade
D4	Adquirir as habilidades básicas para o debate e a exposición de ideas fundamentadas

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumnado analiza e compara as diferentes correntes de pensamento nas que se emprega a categoría de xénero.	B1 C1 C4 C9 D3
Identifica os estereotipos subxacentes á construcción da identidade sexo/xénero	B1 C3 C9 C13 D3 D4
Detecta en situacións cotidianas o sexismo e o androcentrismo imperantes na nosa cultura.	C3 C9 D3

Contidos

Tema	
A CATEGORÍA DE XÉNERO: DO FEMINISMO ILUSTRADO Á TEORÍA QUEER	Antecedentes históricos e ideolóxicos do feminismo. Teorías e discursos feministas dos séculos XX-XXI. Posmodernidade e postfeminismo: feminismo liberal vs. "feminismo" neoliberal
A CONSTRUCCIÓN DA IDENTIDADE SEXO/XÉNERO: ESTEREOTIPOS DE XÉNERO E SEXISMO	Asignación de sexo e xénero. Proceso idealizado do desenvolvemento da identidade sexo/xénero. Da heteronorma ás outras identidades disidentes: Conformidade de xénero; Identidades disidentes e transgresoras: máis aló do modelo dous sexos/dous xéneros; Seximo, homofobia e discriminación á transgresión dos estereotipos e roles de xénero. Unha pedagoxía transgresora: rompendo o modelo heteronormativo .
PERSPECTIVA TRANSCULTURAL DO XÉNERO	Introducción á antropoloxía da sexualidade. A contrucción da feminidade e da masculinidade desde unha perspectiva transcultural. A comparación etnográfica en torno ó xénero. As culturas sexuais dende a perspectiva transcultural. A institucionalización dos terceiros xéneros. Identidade de xénero e prácticas sexuais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Traballo tutelado	16	33.5	49.5
Seminario	4	0	4
Traballo tutelado	0	40	40
Lección maxistral	10	0	10
Cartafol/dossier	0	5	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor ou profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do/da estudante.
Seminario	Asesoramento grupal, pero tamén individual, tanto das actividades que se realizan autonomamente, como as que se realizan na aula, e precisen de apoio.
Traballo tutelado	O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do estudantado que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo ou pola estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado será titorizado nas sesións de titoria das respectivas docentes para o adecuado desenvolvemento dos traballos tutelados

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Asistencia á clase e participación. Valoración das actividades realizadas na aula	30	
Traballo tutelado	Valoración do traballo tutelado	50	
Cartafol/dossier	Secuenciación organizada das actividades realizadas	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

As actividades non superadas na primeira convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.
O alumnado que por motivo xustificado non poda asistir a todas as sesións presenciais contará con actividades alternativas.
ALUMNADO NON PRESENCIAL: Participación actividade de modulo: 10%, ata 1 punto. Traballo: 90%, ata 9 puntos

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LAMEIRAS, MARÍA & CARRERA, MARÍA VICTORIA, **Educacion sexual: De la teoria a la practica**, Piramiode, 2009

LAQUEUR THOMAS, **La construcción del sexo. Cuerpo y género desde los griegos hasta Freud**, Catedra, 1994

NASH, MARY, **Mujeres en el mundo: Historia, retos y movimientos**, Alianza Editorial, 2004

LAMEIRAS FERNANDEZ, MARIA, CARRERA FERNANDEZ, MARIA VICTORIA & RODRIGUEZ CASTRO YOLANDA, **Sexualidad y Salud: El estudio de la sexualidad humana desde una perspectiva de genero**, Universidad de Vigo, 2013

FAUSTO-STERLING, ANNE, **Cuerpos sexuados**, Melusina, 2006

BRAIDOTTI, ROSI, **Feminismo, diferencia sexual y subjetividad nomada**, Gedisa, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías de ensino que se manteñen:

As metodoloxías de ensino serán as mesmas nos tres escenarios, xa que foron deseñados para facilitar unha transferencia fluída dun escenario presencial ao 100% a outro 100% de forma remota.

No caso de que as condicións sanitarias que correspondan forzasen un cambio de escenario e a modalidade de ensino nas aulas non sexa posible, a comisión académica analizará e adoptará a decisión máis adecuada en relación coa organización espazo-temporal do ensino que se vai ensinar.

Metodoloxías de ensino que se modifican:
A dinámica de ningunha metodoloxía docente non se modifica, salvo, como se dixo no apartado anterior, o espazo no que terán lugar as actividades. No caso dunha etapa mixta, as actividades terán lugar en espazos virtuais e presenciais, mentres que no caso de ser unha etapa remota, as actividades serán exclusivamente virtuais.

Mecanismo de non asistencia para a atención ao alumno (titorías):

No escenario de mestura potencial, as sesións de titoría poden realizarse de xeito presencial e / ou na oficina virtual, baixo a modalidade de acordo previo e no momento establecido. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titoría realizarase só por medios telemáticos.

Modificacións (procedemento) do contido que se vai ensinar:

Non hai modificacións no contido que se vai ensinar.

Bibliografía adicional para facilitar a autoaprendizaxe:

A bibliografía adicional será facilitada ao longo do curso pola materia polo profesor responsable.

Outras modificacións:

Ferramentas para o ensino virtual. No escenario docente semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade virtual de ensino impartirase a través de Campus Integra e a plataforma de teledobicación FAITIC. Outras medidas e recursos poden adaptarse para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.
No escenario de ensino a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente en modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía común de ensino.

As probas que quedan:

Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias mantéñense nalgunha das tres modalidades de docencia previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21.

Só no caso de aprendizaxe mixto ou a distancia, a proba de avaliación pode realizarse practicamente.

Evidencia modificada

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, salvo na relacionada coa modalidade de avaliación: presencial ou virtual, segundo o ámbito sanitario no que se desenvolva a docencia.

Novas probas:
Non hai previstas novas probas de avaliación.

Información adicional
Non hai.